III

(Pripremni akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

556. PLENARNO ZASJEDANJE EUROPSKOG GOSPODARSKOG I SOCIJALNOG ODBORA – INTERACTIO, 2.12.2020.–3.12.2020.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o prekograničnim plaćanjima u Uniji (kodificirani tekst)

(COM(2020) 323 final – 2020/0145 (COD))

(2021/C 56/05)

Izvjestitelj: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Zahtjev za savjetovanje:	Europski parlament, 23.7.2020.
	Vijeće Europske unije, 15.10.2020.
Pravni temelj:	članak 114. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	10.11.2020.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	3.12.2020.
Plenarno zasjedanje br.:	556
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	242/2/5

1. **Zaključci i preporuke**

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) pozdravlja prijedlog Komisije o prekograničnim plaćanjima u Uniji čiji je cilj smanjiti troškove prekograničnih plaćanja u eurima i povećati transparentnost u pogledu naknada za preračunavanje valuta.

1.2. EGSO se slaže s time da bi Komisija trebala analizirati dodatne mogućnosti – kao i tehničku izvedivost tih mogućnosti – proširenja pravila o jednakim naknadama na sve valute Unije i daljnjeg poboljšanja transparentnosti i usporedivosti naknada za preračunavanje valuta. Proširenjem pravila o jednakim naknadama na sve valute Unije dodatno bi se ojačalo unutarnje tržište i izbjegla bi se diskriminacija građana i građanki koji žive izvan europodručja i koji bi, primjerice, mogli pokrenuti prekograničnu transakciju u valuti koja nije euro.

1.3. Kad je riječ o podnošenju izvješća kojim se evaluira nekoliko aspekata učinka predmetnog Prijedloga uredbe i o razdoblju koje to izvješće pokriva, EGSO se slaže s time da bi izvješće trebalo podnijeti najkasnije 19. travnja 2022. i da bi ono trebalo obuhvaćati barem razdoblje od 15. prosinca 2019. do 19. listopada 2021.

1.4. U duhu kodifikacije i budući da su se u međuinstitucijskom sporazumu od 20. prosinca 1994. Europski parlament, Vijeće i Komisija sporazumjeli da se za brzo donošenje kodificiranih akata može primijeniti ubrzani postupak (s obzirom na to da se akti koji se kodificiraju sadržajno ne mijenjaju), EGSO bez rezervi podržava 20. travnja 2021. kao datum na koji će predmetna uredba stupiti na snagu.

2. **Prijedlog Komisije**

2.1. U kontekstu Europe građana, Komisija veliku važnost pridaje pojednostavljenju i objašnjenju prava Unije kako bi ono bilo jasnije i pristupačnije građanima. Taj cilj ne može se ostvariti ako brojne odredbe koje su nekoliko puta izmijenjene, često i znatno, ostaju razasute u različitim aktima, pa se moraju tražiti dijelom u izvornom aktu, a dijelom u aktima o izmjenama. Kako bi se pronašla pravila na snazi, potreban je opsežan istraživački rad i usporedba mnogih različitih akata. Zbog toga je od ključne važnosti i kodifikacija pravila koja su često mijenjana kako bi pravo bilo jasno i transparentno ([1]).

2.2. Svrha je ovog prijedloga Komisije (COM(2020) 323 final) kodificirati Uredbu (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]). Uredba (EZ) br. 924/2009 izmijenjena je Uredbom (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), a zatim Uredbom (EU) 2019/518 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]).

2.3. Novom uredbom nadomjestit će se razni akti koji su u nju ugrađeni. U predmetni se prijedlog u cijelosti prenosi sadržaj akata koji se kodificiraju te se oni objedinjuju u jedan akt uz samo one formalne izmjene koje su potrebne za kodifikaciju ([5]).

3. **Opće napomene**

3.1. Prekogranična plaćanja od ključne su važnosti za integraciju gospodarstva EU-a i imaju važnu ulogu u osiguravanju toga da građani, građanke i poduzeća iz svih država članica EU-a uživaju ista prava koja nudi jedinstveno tržište ([6]). Plaćanja su zapravo ključni element jedinstvenog tržišta, koje obuhvaća slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala. Kako je navedeno u radnom dokumentu službi Komisije „Procjena učinka priložena Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 u pogledu određenih naknada za prekogranična plaćanja u Uniji i naknade za konverziju valute” ([7]): „Visoki troškovi prekograničnog plaćanja stvaraju prepreke na jedinstvenom tržištu – stvarne prepreke prekograničnim aktivnostima kućanstava (kupnja robe/usluga u drugoj valutnoj zoni) i poduzeća (korištenje dobavljača koji se nalaze u inozemstvu i poslovanje s klijentima u drugoj valutnoj zoni) […]. Visoki troškovi prekograničnih plaćanja također dovode do stvaranja dviju kategorija korisnika platnih usluga: korisnika u europodručju koji sa svojim plaćanjima mogu doprijeti do većine građana i poduzeća u EU-u uz vrlo niske troškove i korisnika u zemljama izvan europodručja koji uz niska plaćanja mogu doprijeti samo do malog broja osoba i poduzeća. Kako bi se riješila ta dva problema, najdjelotvorniji je odgovor donošenje zakonodavstva na razini EU-a, što je u skladu s ciljevima Ugovorâ.”

3.2. Od uvođenja eura EU je proveo nekoliko inicijativa čiji je cilj bio smanjiti troškove prekograničnih transakcija ([8]). Zakonodavstvo o prekograničnim plaćanjima s vremenom je napredovalo kroz razne korake čija je svrha bila smanjenje troškova za građane i poduzeća u europodručju. Međutim, kako je navedeno u spomenutom radnom dokumentu službi Komisije ([9]), „prekogranična plaćanja u eurima koja potječu iz zemalja izvan europodručja, kao i prekogranična plaćanja u drugim valutama – bez obzira na to iz koje zemlje i u koju zemlju se sredstva šalju – nisu pratila isti trend u pogledu visine naknada koje plaćaju korisnici platnih usluga”.

([1]) COM(2020) 323 final.
([2]) Uredba (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2560/2001 (SL L 266, 9.10.2009., str. 11.).
([3]) SL L 94, 30.3.2012., str. 22.
([4]) SL L 91, 29.3.2019., str. 36.
([5]) COM(2020) 323 final.
([6]) Vidjeti sažetak EP-a – „Prekogranični prijenosi u eurima i konverzija valuta – korak naprijed u korist jedinstvenog tržišta”, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf
([7]) Vidjeti https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.
([8]) Vidjeti, na primjer, Uredbu o SEPA-i (EU) br. 260/2012, kojom je uveden niz standarda za transakcije u eurima (kreditni transferi u SEPA-i, izravna terećenja u SEPA-i), ili direktive o platnim uslugama kojima je povećana transparentnost naknada i omogućen ulazak novih sudionika na tržište.
([9]) Vidjeti https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

3.3. Predmetni prijedlog Komisije još je jedan korak prema smanjenju operativnih troškova. Njime se izmjenjuje Uredba (EZ) br. 924/2009 s ciljem:

(a) smanjenja troškova prekograničnih plaćanja u eurima: drugim riječima, cijena transakcija za prekogranična plaćanja u eurima ne bi smjela biti drugačija od domaćih transakcija u nacionalnoj valuti država članica. Države članice koje nemaju euro kao svoju nacionalnu valutu mogu odlučiti proširiti primjenu predmetne Uredbe na svoju nacionalnu valutu pod uvjetom da o tome obavijeste Komisiju;

(b) uvođenja veće transparentnosti u pogledu naknada za preračunavanje valuta kako bi se potrošače zaštitilo od prekomjernih naknada za usluge preračunavanja valuta i osiguralo da dobiju informacije koje su im potrebne za odabir najbolje opcije za preračunavanje valuta ([10]).

3.4. Obje mjere koje predlaže Komisija predstavljale bi korak naprijed u osiguravanju jednakih mogućnosti MSP-ovima u cijeloj Europi, čime bi se oslobodio potencijal jedinstvenog tržišta ([11]). MSP-ovima koji se nalaze u europodručju omogućila bi se potencijalno veća potražnja od strane potrošača i poduzeća sa sjedištem u državama članicama izvan europodručja (u kojima visoke naknade za prekogranična plaćanja predstavljaju veliku prepreku). S druge strane, MSP-ovi sa sjedištem u državama članicama izvan europodručja mogli bi uz niže troškove doprijeti do 360 milijuna građana (potencijalnih klijenata) i 16 milijuna poduzeća u europodručju (klijenata i pružatelja usluga). Zahvaljujući tome mogli bi se bolje natjecati na tržištu EU-a ([12]). Još je jedan očekivani učinak promicanje veće jednakosti među europskim građanima u pogledu pristupa jeftinim prekograničnim plaćanjima.

4. **Posebne napomene**

4.1. Uredbom (EZ) br. 924/2009 o prekograničnim plaćanjima u cijelom su EU-u naknade za prekogranična plaćanja u eurima unutar EU-a izjednačene s naknadama za domaća plaćanja u eurima (odnosno za transakcije unutar jedne države članice). Države članice EU-a izvan europodručja mogu odlučiti proširiti primjenu predmetne Uredbe na svoju nacionalnu valutu pod uvjetom da o tome obavijeste Komisiju.

4.2. Iako Prijedlog uredbe predstavlja velik korak prema jačanju unutarnjeg tržišta, vrijedilo bi razmotriti mogućnost proširenja pravila o jednakim naknadama na sve valute Unije, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 12. Postoje situacije u kojima neke banke koje se nalaze u državama članicama izvan europodručja naplaćuju od 15 do 30 EUR za prekograničnu transakciju u iznosu od 100 EUR.

4.3. Proširenje pravila o jednakim naknadama na sve valute Unije bilo bi korisno za potrošače financijskih usluga, prema kojima bi se jednako postupalo neovisno o državi članici ili valuti u kojoj obavljaju prekograničnu transakciju. Taj bi korak bio tim ambiciozniji jer bi podrazumijevao da pružatelji platnih usluga svoje naknade za sve prekogranične transakcije između država članica EU-a u bilo kojoj valuti EU-a moraju uskladiti s domaćim transakcijama, uključujući transakcije u valutama koje nisu valute zemlje iz koje i u koju se sredstva šalju. Korisnici platnih usluga zasigurno bi imali koristi od te opcije, ali to bi podrazumijevalo znatne troškove za pružatelje platnih usluga, među ostalim u pogledu infrastrukture ([13]).

4.4. Europska komisija svakako bi trebala dodatno razmotriti tu mogućnost i analizirati koristi i troškove za sve dionike.

([10]) Vidjeti https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf.
([11]) Vidjeti https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf.
([12]) Vidjeti https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR
([13]) Vidjeti https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

4.5. EGSO smatra da bi bilo uputno u budućoj reviziji Uredbe razjasniti situaciju u pogledu naknada za prihode od računa, dodatno razmotriti informacije koje se trebaju pružiti klijentima prije pokretanja naloga za plaćanje te izričito navesti u kojem trenutku i koliko često treba slati elektroničke obavijesti.

Bruxelles, 3. prosinca 2020.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG